

З приводу активізації вітчизняного інвестування рекомендується впровадження комплексу наступних напрямів державного сприяння розвитку внутрішнього інвестування: 1. Формування переліку стратегічно важливих напрямів інвестиційної діяльності та інвестиційних проектів. 2. Створення сприятливого інвестиційного клімату. 3. Захист прав власності (з причини наявності рейдерських захоплень бізнесу). 4. Забезпечення доступності кредитних ресурсів та зниження вартості кредитів (з метою розширення потенційно можливих джерел фінансування інвестиційної діяльності). 5. Встановлення спеціальних податкових режимів для українських виробників-експортерів: диверсифікація митних тарифів (з метою стимулювання експорту для розбудови експортоорієнтованої економіки України); повернення ПДВ (повністю або частково залежно від динаміки обсягів експортної торгівлі). 6. Дозвіл самостійного вибору амортизаційної політики підприємств при одночасному контролі за цільовим використанням коштів амортизаційного фонду як джерела забезпечення якості основних фондів.

Список використаних джерел:

1. Бобух І.М. Економічна оцінка основного капіталу: міжнародна практика та українські реалії // Економіка і прогнозування. – 2010. - № 1. – С. 39-53.
2. Левковська Л. Методологічні принципи та критерії відтворення основного капіталу з урахуванням регіональних особливостей // Регіональна економіка. – 2003. - № 2. – С. 65-71.
3. Никитюк Т.О. Вплив рівня невизначеності на динаміку структури капіталу промислових підприємств України // Вісник економічної науки України. - 2011. - № 2. – С. 133-137.
4. Толбатов Ю.А. Економетрика: Підручник для студентів екон. спеціальн. вищ. навч. закл. – К.: Четверта хвиля, 1997. – 320с.
5. Шморгун Л.Г. Відтворення основного капіталу як фактор зростання валового внутрішнього продукту // Економіка АПК. – 2012. - № 2. – С. 74-78.
6. <http://ukrstat.gov.ua/> Офіційний сайт Державного комітету статистики України.

Ключові слова: капіталізація, макрорівень, національна економіка, ВВП, основний капітал, основні фонди, вартість, моделювання.

Ключевые слова: капитализация, макроуровень, национальная экономика, ВВП, основной капитал, основные фонды, стоимость, моделирование.

Keywords: capitalization, macro level, national economy, GDP, fixed capital, fixed assets, cost, modeling.

УДК 332.1:624

ВИКОРИСТАННЯ АУТСОРСИНГУ В БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Морозова Є. П., аспірант, ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», м. Дніпропетровськ.

Морозова Є. П. Використання аутсорсингу в будівельній галузі в сучасних умовах.

В статті приведено результати аналізу особливостей використання аутсорсингу в будівельній галузі в сучасних умовах. Визначено, що в сучасних умовах глобалізації багато компаній, страхові та інвестиційні організації, промислові підприємства розглядають аутсорсинг як один з важливих конкурентних факторів, який в свою чергу має як позитивні, так і негативні сторони. Наведено дані, які свідчать про суттєве зростання обсягів використання аутсорсингу за різними напрямками передачі бізнес-процесів. Визначено, що деякі вітчизняні будівельні організації розглядають використання аутсорсингу як один із шляхів виходу з кризової ситуації в галузі. Причому в будівельній сфері найчастіше аутсорсинг полягає в передачі аутсорсеру повноважень по виконанню (в тому числі і по оперативному управлінню) і, в деяких випадках, матеріально-технічному забезпеченню спеціалізованих видів робіт. Визначено, що в будівництві спостерігається домінування послуг аутсорсингу сервісного характеру над виробничими послугами капітального будівництва. Це пояснюється тим, що по відношенню до інших галузей національного господарства будівельне виробництво як об'єкт управління має низку унікальних особливостей. В результаті проведеного дослідження отримано висновок, що для будівельної організації в сучасних умовах стратегія вибору аутсорсингу як засобу підвищення ефективності будівельного бізнесу може бути реалізована або шляхом створення, або вдосконалення відповідних ланок основного і допоміжного виробництва і його підготовки, обслуговуючих їх господарств в рамках самої організації, або за рахунок інтеграції незалежної будівельної організації з іншими організаціями будівельного комплексу та інших галузей.

Морозова Е.П. Использование аутсорсинга в строительной отрасли в современных условиях.

В статье приведены результаты анализа особенностей использования аутсорсинга в строительной отрасли в современных условиях. Определено, что в современных условиях глобализации многие компании, страховые и инвестиционные организации, промышленные предприятия рассматривают аутсорсинг как один из важных конкурентообразующих факторов, который в свою очередь имеет как и положительные, так и отрицательные стороны. Приведены данные, свидетельствующие о стремительном росте использования аутсорсинга по различным направлениям передачи бизнес-процесов. Определено, что некоторые отечественные строительные организации рассматривают использование аутсорсинга как один из путей выхода из кризисной ситуации в отрасли. Причем в строительной сфере зачастую аутсорсинг заключается в передаче аутсорсеру полномочий по исполнению (в том числе и по оперативному управлению) и, в некоторых случаях, материально-техническому обеспечению специализированных видов работ. Определено, что в строительстве наблюдается доминирование услуг аутсорсинга сервисного характера над производственными услугами капитального строительства. Это объясняется тем, что по отношению к другим отраслям национального хозяйства строительное производство, как объект управления, обладает рядом уникальных особенностей. В результате проведенного исследования сделан вывод, что для строительной организации в современных условиях стратегия выбора аутсорсинга как средства повышения эффективности производства может быть реализована либо путем создания или совершенствования соответствующих звеньев основного и вспомогательного производства и его подготовки, а также обслуживающих их хозяйств в рамках самой организации, или за счет интеграции независимой строительной организации с другими организациями строительного комплекса и других отраслей.

Morozova Y. Outsourcing in the construction industry at present time.

The results of analysis of the features of outsourcing in the construction industry in the modern world. It was determined that in today's globalize world, many companies, insurance and investment companies, industrial companies are considering outsourcing as one of the important competitiveness factors, which in turn has a positive as well as negative aspects. The data showing the rapid growth of outsourcing in various areas of the business processes of transmission. It was determined that some of the domestic construction organizations are considering outsourcing as a way out of the crisis in the industry. And in the construction industry often outsource is to transfer power to an outsourcer performance (including the operational management) and, in some cases, the logistical support of specialized types of jobs. It was determined that there was dominance in the construction of service outsourcing manufacturing services over the nature of capital construction. This is due to the fact that in relation to other sectors of the national economy construction output as the control object has a number of unique features. The study concluded that, for a construction company in today's conditions, the strategy of choice of outsourcing as a means of increasing production efficiency can be achieved either by creating or improving the relevant parts of the primary and secondary production and its preparation, as well as serving their farms within the organization itself, or by integrating independent construction company with other organizations, construction industry and other industries.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації та інтернаціоналізації виробничої та господарської діяльності, а також посилення зовнішньоекономічних зв'язків підприємства функціонують в жорстких умовах конкурентного середовища. Стрімкий розвиток нових технологій, зростаюча диверсифікація бізнесу, ускладнення бізнес-проектів та інші фактори спонукають компанії розробляти нові стратегії, і шукати більш ефективні рішення для підвищення своєї конкурентоспроможності, наприклад такі як аутсорсинг. Слід зазначити, що сучасна тенденція оптимізації бізнесу в будівництві в нашій країні свідчить про все більшу орієнтації будівельних організацій на зарубіжний досвід використання аутсорсингу, як технології передачі стороннім спеціалізованим організаціям окремих видів діяльності або функцій свого бізнесу разом з відповідальністю за результат виконання останніх. І це не випадково, оскільки будівельні організації все частіше змушені вивчати адаптивність виконуваних ними видів робіт або бізнес-процесів до проектів будівництва щодо свого фактичного потенціалу та вживати заходів щодо їх вдосконалення. Це в свою чергу характеризує актуальність даного дослідження і зумовлює його практичну та науково-методичну значущість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних та методичних особливостей використання аутсорсингу в міжнародному та локальному контексті присвячено роботи вчених Б. Анікіна, Ж. Бравара, Г. Дугінець, С. Клементса, Р.Моргана, Дж. Хейвуда, Н. Ермошкіна, С. Календжяна, Д. Козлова, В. Скакун, О. Лігоненка, І.Мазура та ін. Але не зважаючи на існуючі теоретичні та практичні досягнення у цій сфері, потребують більш ґрунтовного аналізу визначення особливостей використання аутсорсингу в будівельній галузі в сучасних умовах, що і є метою даного дослідження.

Викладання основного матеріалу. У сучасних умовах глобалізації та інтернаціоналізації виробничої та господарської діяльності ринкові сили, а також тиск з боку конкурентів, змушують багато компаній - банки, страхові та інвестиційні організації, промислові підприємства - розглядати аутсорсинг як один з важливих конкурентоутворюючих факторів. Необхідно відзначити, що під аутсорсингом (від англ. outsourcing) розуміється передача організацією на підставі договору певних бізнес-процесів або виробничих функцій, на обслуговування іншій компанії - зовнішньому постачальнику, що спеціалізується у відповідній області [1]. На відміну від послуг сервісу і підтримки, що мають епізодичний, випадковий характер, на

аутсорсинг передаються зазвичай функції по професійній підтримці безперебійної працездатності окремих систем і інфраструктури на основі тривалого контракту (не менше 1 року). Аутсорсинг дозволяє з максимальною ефективністю використовувати сильні сторони учасників економічних відносин, набувати необхідних конкурентних переваг за рахунок можливості кожної із сторін виконувати ті функції, в яких вона найбільш компетентна, а також вирішувати стратегічно важливі завдання. Завдяки аутсорсингу підприємства мають можливість отримати більш дешеве обслуговування непрофільних напрямів діяльності і високу якість виконуваних робіт, висококваліфіковане обслуговування профільних напрямків. Великі підприємства отримують додаткову економію за рахунок масштабу виробництва.

Сьогодні неможливо уявити розвиток економіки без використання аутсорсингу з різних напрямків передачі бізнес-процесів, про що свідчить стрімке зростання аутсорсингових взаємодій (рис. 1).

Рис. 1. Порівняння темпів зростання аутсорсингу бізнес-процесів за певними напрямками у світовій економіці, 2001-2012 рр. [2]

Практично жодна велика американська або європейська корпорація не витрачає час і фінансові кошти на непрофільні функції, передаючи їх на аутсорсинг постачальникам зі своєї країни, або в офшор. Така поведінка на ринку дозволяє не тільки знизити свої витрати, досягти високої якості виконаних робіт за рахунок високої кваліфікації співробітників постачальника послуг аутсорсингу, але також вивільнити значну частину грошових коштів і трудових ресурсів, які можна спрямувати на вирішення складних, стратегічних завдань, що дозволяють досягти істотних конкурентних переваг. Але крім очевидних переваг аутсорсинг пов'язаний з рядом ризиків, а саме: з вибором постачальника послуг, процесом підготовки контракту на аутсорсинг, здійсненням робіт по угоді, так і з такими незалежними від замовника факторами, як ступінь підтримки з боку уряду країни, куди планується передача бізнес-функції на аутсорсинг, ступеня інформатизації цієї країни, резервів робочої сили, і рівня її кваліфікації, політичної та економічної стабільності тощо.

Слід також відзначити, що аутсорсинг є ефективним інструментом управління не тільки при передачі частини бізнес-процесів іноземному, але і національному аутсорсеру. Так, Україна має сприятливий економічний клімат для успішного розвитку національного ринку аутсорсингу. Перш за все, це вільний ринок, що розвивається, з динамічно зростаючими економічними показниками, членство в СОТ з 2008 р., партнерство з такими гравцями глобального ринку як США, Німеччина, Польща, Велика Британія, Японія, Китай, Росія тощо.

Відповідно до останнього дослідження організації «Українська Hi-Tech ініціатива», обсяг ринку аутсорсингу в 2009 році в Україні склав \$530 млн. Для порівняння, за результатами дослідження компанії Zinnov Management Consulting, в 2009 році компанії з Індії й Китаю заробили на офшорному програмуванні \$9,4 млрд. і \$7,7 млрд. відповідно [3]. В останні «до кризові» роки зростання ринку становило 30-50%, але фінансова криза вдарила по замовникам, більшість яких знаходяться у країнах Європи й США. Якийсь час компанії адаптувалися до роботи в нових умовах і з новими замовленнями не поспішали. Але цей період тривав недовго, і зараз ситуація поліпшується. Причому, 2011 рік став рекордним для української індустрії експорту ПО – у зв'язку з тим, що в кризу великі західні компанії істотно збільшують аутсорсинг [4].

Менш розвиненим, але не менш перспективним, на нашу думку, є використання аутсорсингу в інших галузях економіки, особливо в будівельній. Будівельна галузь у багатьох країнах є ключовою. У низці країн, що інтенсивно розвиваються, вона становить істотний відсоток ВВП. Наприклад, в Бразилії - 12,2%, тоді як в Україні коливається від 2,5% до 3,5% [5], це, з одного боку, говорить про те, що є перспективи зростання, а з іншого боку – про те, що явно існують серйозні проблеми в будівельній галузі. Тому в пошуках виходу з існуючої ситуації багато вітчизняних будівельних організацій розглядають аутсорсинг як один із шляхів вирішення означеної проблеми. До того ж технологічна складність і різноманітність будівельних робіт, висока питома собівартість будівельної продукції, сприятлива кон'юнктура галузі будівництва на сьогоднішній день сприяє впровадженню аутсорсингу.

Слід зазначити, що етапу початку аутсорсингової співпраці повинна передувати певна аналітична робота з вироблення рішення про оптимізацію діяльності будівельної організації завдяки використанню

аутсорсингу. У будівельній сфері найчастіше аутсорсинг полягає в передачі аутсорсеру повноважень по виконанню (в тому числі і по оперативному управлінню) і, в деяких випадках, матеріально-технічному забезпеченню спеціалізованих видів робіт. Тим не менш, в будівництві спостерігається домінування послуг аутсорсингу сервісного характеру щодо виробничих послуг капітального будівництва [6]. Частково таке становище пояснюється тим, що по відношенню до інших галузей національного господарства будівельне виробництво як об'єкт управління володіє рядом унікальних особливостей. Серед цього різноманіття можна виділити: а) непорушність і територіальна розкиданість будівельної продукції; б) мобільність виконавців і знарядь праці, ускладнення координації діяльності будівельних організацій на майданчиках; в) висока тривалість виробничого циклу; г) різноманітність об'єктів, що зводяться, а також багатоваріантність технологічних, організаційних і управлінських рішень, необхідність їх опрацювання і зіставлення; д) великий вплив природних факторів, що збільшує імовірнісний характер системи, необхідність специфічних управлінських рішень.

Розгалужений спектр будівельно-монтажних, ремонтних, робіт з реконструкції, здійснюваних будівельними організаціями, сприяє розширенню переліку бізнес-процесів, які можуть бути передані на аутсорсинг. Зважаючи на складну систему взаємозалежності між замовниками, інвесторами, споживачами і зовнішніми постачальниками послуг, у керівництва сучасної будівельної організації складається певні вимоги до критеріїв обґрунтування доцільності використання системи аутсорсингу. Сюди можна віднести стратегічну важливість визначення значущості кожної складової бізнес-процесу з урахуванням складності виконання, собівартості, наявності ресурсів у загальній системі функціонування організації. Аналіз якості виробленої продукції аутсорсером, рівень зниження витрат, вивільнення висококваліфікованої робочої сили також впливають на остаточне рішення будівельної організації про укладення контракту з зовнішнім виконавцем. Між тим негативний досвід інших компаній по здійсненню аутсорсингу змушує будівельні організації з великою увагою ставитися до вивчення репутації постачальників послуг, наявності потенційної залежності від нього. Так світова статистика свідчить, що близько 30% аутсорсингових контрактів замовниками не продовжується. Однак це не означає відмови від аутсорсингу, оскільки в сучасних умовах перелік послуг, що надаються аутсорсинговими компаніями, постійно розширюється, і це створює нові можливості для взаємовигідного співробітництва у майбутньому.

Висновки та перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Таким чином, для підприємств будівельної галузі в сучасних умовах стратегія вибору аутсорсингу як засобу підвищення ефективності бізнесу трактується як стратегія створення замкнутого технологічного циклу будівельного виробництва. Передбачається, що ця стратегія може бути реалізована або шляхом створення чи вдосконалення відповідних ланок основного і допоміжного виробництва і його підготовки, обслуговуючих їх господарств в рамках самої організації, або за рахунок інтеграції незалежної будівельної організації з іншими організаціями будівельного комплексу та інших галузей. У цьому зв'язку, важливим моментом при визначенні доцільності використання аутсорсингу в сучасних умовах є оцінка власних виробничих ресурсів, а саме майнового комплексу будівельної організації. Причому дана оцінка повинна мати багатоаспектний характер, що виражається у визначенні рівня якості, ефективності використання, значущості майна для будівельної організації. Цьому напрямку і будуть присвячені подальші дослідження.

Список використаних джерел

1. Хейвуд Дж.Б. Аутсорсинг: в поисках конкурентных преимуществ. – М.: Вильямс, 2002. – 174 с.
2. Central and Eastern European Outsourcing Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу: /<http://ceeo.org/>
3. United Nations Conference on Trade and Development. Режим доступу: <http://www.unctad.org>
4. Exploring Ukraine. IT Outsourcing Industry": The Volume of IT Outsourcing Services Provided in Ukraine Has Grown by a Factor Ten/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hi-tech.org.ua/>
5. Як перезапустити будівельну галузь України? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/~2/2012/11/07/290828>.
6. Синяев В.В. Стратегии аутсорсинга в строительстве (аспекты маркетинга, логистики, PR): Монография. - М.: Издательский Дом «Дашков и Ко», 2005.- 172 с.
7. Аникин Б.А. Аутсорсинг и аутстаффинг: высокие технологии менеджмента. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 187 с.
8. Скакун В.А. Оптимізація фінансових потоків при аутсорсингу бізнес-процесів у будівництві / В.А. Скакун // Економічний простір. – №22/1, 2009. – С. 204-214.
9. Ukrainian IT Industry to Keep on Growing in 2012-2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://itonews.eu/ukrainian-it-industry-to-keep-on-growing-in-2012-2013/>

Ключові слова: будівельне підприємство, криза, аутсорсинг, стратегія, витрати, бізнес-процеси.

Ключевые слова: строительное предприятие, кризис, аутсорсинг, стратегия, издержки, бизнес-процессы.

Keywords: construction company, crisis, outsourcing, strategy, costs, business processes.